

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 52/2014-19

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 30. januára 2014 v senáte zloženom z predsedu Jána Lubyho, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej (sudkyňa spravodajkyňa) a sudcu Ladislava Orosza predbežne prerokoval sťažnosť obchodnej spoločnosti Debt Collector, s. r. o., Mostná 72, Nitra, zastúpenej Advokátskou kanceláriou JUDr. Lukáčová & partners, s. r. o., Mostná 72, Nitra, konajúcou prostredníctvom konateľky a advokátky JUDr. Petry Lukáčovej, ktorou namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky uznesením Okresného súdu Nitra sp. zn. 9 C 133/2011 zo 14. júla 2011, uznesením Krajského súdu v Nitre sp. zn. 7 Co 111/2011 z 5. októbra 2011 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5 Cdo 36/2012 z 15. mája 2012, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť obchodnej spoločnosti Debt collector, s. r. o., o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 16. júla 2012 doručená sťažnosť obchodnej spoločnosti Debt Collector, s. r. o., Mostná 72, Nitra (ďalej

len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) uznesením Okresného súdu Nitra (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 9 C 133/2011 zo 14. júla 2011, uznesením Krajského súdu v Nitre (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 7 Co 111/2011 z 5. októbra 2011 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 5 Cdo 36/2012 z 15. mája 2012.

Sťažovateľ v sťažnosti uvádza, že nadobudol pohľadávku „na základe zmluvy o postúpení pohľadávky zo dňa 22. 6. 2010 medzi postupcom GENARO INVESTMENTS LIMITED... a postupníkom [sťažovateľom]..., ktorú postupca GENARO INVESTMENTS LIMITED... nadobudol na základe Zmluvy o postúpení pohľadávok zo dňa 22. 12. 2004, ktorá bola uzatvorená vo forme notárskej zápisnice číslo... od postupníka Slovenská konsolidačná, a. s... vyplývajúca z Úverovej zmluvy č... zo dňa 24. 9. 1992 uzatvorenej medzi Slovenská sporiteľňa, a. s. pobočka v Nitre a spoločnosťou DONAU BAU, spol. s r. o..., ktorá bola zabezpečená:

Záložnou zmluvou č... – dodatok č. 1 k Úverovej zmluve č... zo dňa 24. 9. 1992 uzatvorenej s vlastníkami – záložcami L. T. a B. T..., predmetom ktorej sú nehnuteľnosti na LV...“.

Následne sťažovateľ ako záložný veriteľ, na účely výkonu záložného práva podal návrh na výkon dražby podľa zákona č. 527/2002 Z. z. o dobrovoľných dražbách a o doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 323/1992 Zb. o notároch a notárskej činnosti (Notársky poriadok) v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 527/2002 Z. z.“) dražobníkovi auctio, s. r. o. (ďalej len „dražobník“). Dražobník označil termín dražby na 19. júl 2011.

„Predmet dražby bol dňa 19. 7. 2011 úspešne vydražený. Vydražiteľka uhradila dňa 28. 7. 2011 cenu dosiahnutú vydražením a tak prešlo vlastnícke právo k nehnuteľnosti vedenej na LV... ku dňu udelenia príklepu t. j. k 19. 7. 2011. Osvedčenie o dobrovoľnej dražbe bolo vykonané na podklade notárskej zápisnice č...“

Okresný súd uznesením č. k. 9 C 133/2011-100 zo 14. júla 2011 nariadil predbežné opatrenie, ktorým uložil sťažovateľovi, aby nenakladal so špecifikovanými nehnuteľnosťami nachádzajúcimi sa v katastrálnom území..., zapísanými na LV..., a to formou výkonu záložného práva, to znamená, aby ich nepredal spôsobom určeným v zmluve o zriadení záložného práva k nehnuteľnostiam z 24. septembra 1992 a aby ich nepredal na dražbe, a to až do právoplatnosti skončenia konania vedeného na okresnom súde pod sp. zn. 9 C 133/2011.

Sťažovateľ uvádza, že predmetné uznesenie okresného súdu mu bolo doručené „25. 7. 2011, t. j. 6 dní po konaní dobrovoľnej dražby... prostredníctvom súdneho doručovateľa...

... 21. 7. 2011, t. j. 2 dni po konaní dobrovoľnej dražby, bolo doručené Správe katastra...

... auctio, s. r. o. doručila dňa 22. 7. 2011 Správe katastra... odpis notárskej zápisnice..., ktorým bol osvedčený priebeh dražby...“.

V súvislosti s nariadeným predbežným opatrením sťažovateľ uvádza:

„... predbežné opatrenie bolo už v čase doručenia... nevykonateľné. Okresný súd Nitra prikazoval [sťažovateľovi]..., aby nenakladal s nehnuteľnosťami vedenými na LV ... formou výkonu záložného práva prostredníctvom dobrovoľnej dražby a to v čase, keď predmetné záložné právo bolo už 6 dní vykonané a v zmysle ustanovenia § 151 md ods. 1 písm. i) Občianskeho zákonníka zaniklo.

[Sťažovateľ]... má k dispozícii LV... zo dňa 18. 7. 2011 t. j. jeden deň pred konaním dobrovoľnej dražby ako i zo dňa 20. 7. 2011 t. j. jeden deň po konaní dobrovoľnej dražby pričom na uvedenom liste vlastníctva nebola vyznačená žiadna poznámka o existencii predbežného opatrenia.“

Proti uzneseniu okresného súdu zo 14. júla 2011 podal sťažovateľ odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd uznesením č. k. 7 Co 111/2011-171 z 5. októbra 2011 tak, že uznesenie okresného súdu potvrdil.

Podľa sťažovateľa krajský súd nevzal do úvahy, že v čase doručenia predbežného opatrenia bolo záložné právo vykonané a zaniklo podľa § 151md ods. 1 písm. i) Občianskeho zákonníka, a tiež to, že podľa § 27 zákona č. 527/2002 Z. z. sa vlastnícke právo nadobúda udelením príklepu a následne „príslušná správa katastra má povinnosť zapísať toto vlastnícke právo záznamom podľa ustanovenia § 34 ods. 1 zák. č. 162/1995 Z. z... Záznam... má však iba deklaratórny charakter a teda správa katastra týmto záznamom iba deklaruje prechod vlastníckeho práva, ktoré však nastalo v minulosti. V tejto súvislosti teda neobstojí konštatovanie Krajského súdu v Nitre, že navrhovatelia predbežného opatrenia boli v čase rozhodovania o odvolaní zapísaní ako vlastníci nehnuteľnosti a tak je dôvodné ponechať toto predbežné opatrenie v platnosti a to aj z toho dôvodu, že platí prezumpcia údajov zapísaných v katastri nehnuteľností.

... sťažovateľ... nie je tvrdeným nositeľom hmotnoprávnej povinnosti to znamená, že sťažovateľ nie je od 19. 7. 2011 záložným veriteľom na LV... a teda súčasne ani nie je oprávnený vykonať záložné právo, ktoré dňa 19. 7. 2012 zaniklo ex lege.

Dočasnosť... vylučuje pôsobenie predbežného opatrenia pred jeho nariadením do minulosti, jednak upravuje právne vzťahy účastníkov len do času definitívnej súdnej ochrany a nakoniec vychádza vždy len zo stavu, ktorý je tu v čase rozhodovania o návrhu.

Odvolací súd, pokiaľ ide o samotný obsah predbežného opatrenia neodôvodnil, ktorú z možných skutočností určujúcich potrebnosť nariadenia predbežného opatrenia, mal za preukázanú. Potrebnosť nariadenia predbežného opatrenia taktiež zanikla z dôvodu samotného zániku záložného práva formou dobrovoľnej dražby.

Vykonateľné predbežné opatrenie, ktoré smeruje voči sťažovateľovi, považuje sťažovateľ z hľadiska zásahu do jeho práv za vysoko neprimeraný a nad obvyklú mieru obťažujúci.

Krajský súd v Nitre porušil princíp právnej istoty a predvídateľnosti práva a jeho konanie možno označiť ako diskriminačné, keď nezohľadnil tvrdenie sťažovateľa..., že Krajský súd v Nitre už v takmer zhodnom prípade (26 Cob/155/2005)... rozhodol, že návrh na vydanie predbežného opatrenia zamietol.

V konaní, kde vystupuje sťažovateľ ako odporca, nastala vykonateľnosť predbežného opatrenia podľa ustanovenia § 171 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku dorúčením sťažovateľovi t. j. 6 dní po konaní dobrovoľnej dražby a zániku záložného práva ex lege.

Z uvedeného teda vyplýva, že Krajský súd v Nitre uložil sťažovateľovi povinnosť do minulosti.“

Sťažovateľ tiež argumentuje tým, že neobstojí právny názor krajského súdu, ktorý spochybnil samotné vykonanie dobrovoľnej dražby, z dôvodu, že platnosť dobrovoľnej dražby nemožno riešiť v tomto konaní ani ako prejudiciálnu otázku. Poukazuje tiež na odôvodnenie namietaného uznesenia krajského súdu, podľa ktorého tento prihliadol aj na to, že príslušná správa katastra odmietla vykonať záznam vlastníckeho práva vydražiteľky z dôvodu, že v tom čase bolo v katastri nehnuteľností zapísané predbežné opatrenie. V tejto súvislosti sťažovateľ uvádza, že Správa katastra Nitra bola povinná v zákonnej 60-dňovej lehote preskúmať predmetnú notársku zápisnicu a na jej podklade vykonať záznam. Sťažovateľ ďalej uvádza:

„Správa katastra... až po viacerých oznámeniach, žiadostiach a urgenciách vykonala na podklade kontroly Úradu geodézie, kartografie a katastra Sr č. LO-1380/2012 zo dňa 2. 3. 2012 záznam na LV... dňa 14. 3. 2012 t. j. po 236 dňoch odo dňa doručenia notárskej zápisnice č...“

Proti uzneseniu krajského súdu podal sťažovateľ dovolanie, o ktorom rozhodol najvyšší súd uznesením sp. zn. 5 Cdo 36/2012 z 15. mája 2012 tak, že ho odmietol ako neprípustné.

„Sťažovateľ v tejto súvislosti uvádza, že v čase rozhodovania Najvyššieho súdu SR bolo vlastnícke právo vydražiteľky S., po 236 dňoch odo dňa konania dobrovoľnej dražby, zapísané v liste vlastníctva už viac ako 2 mesiace. Jediný dôvod, pre ktorý Krajský súd v Nitre ponechal nariadené predbežné opatrenie v platnosti – skutočnosť že navrhovateľia a pôvodní vlastníci nehnuteľnosti vedenej na LV... boli zapísaní na liste vlastníctva a teda údaje z katastra sú hodnoverné, pominul.“

Sťažovateľ má za to, že je v rozpore s právnym poriadkom, keď na príslušnom liste vlastníctva je zapísaný nový vydražiteľ, záložné právo, ktoré zaniklo ex lege, je vymazané a i napriek všetkým týmto skutočnostiam je v platnosti predbežné opatrenie, ktorým sa zakazuje sťažovateľovi vykonať záložné právo formou dobrovoľnej dražby na nehnuteľnosti, ktorá je už takmer rok vo vlastníctve novej vydražiteľky.“

Sťažovateľ v sťažnosti tiež uvádza:

„Úlohou ústavného súdu bude v tejto situácii posúdiť, či zodpovedá ústavne konformnému výkladu aplikovaných ustanovení právnych predpisov názor Krajského súdu v Nitre, podľa ktorého je dôvodné, aby sťažovateľ naďalej nenakladal s nehnuteľnosťami na LV... formou výkonu záložného práva i napriek tej skutočnosti, že záložné právo je už viac ako 11 mesiacov vykonané, zaniklo ex lege v zmysle ustanovenia § 151 md ods. 1 písm. i) Občianskeho zákonníka, na príslušnom liste vlastníctva je už viac ako 3 mesiace zapísaný vydražiteľ a vykonateľné predbežné opatrenie pôsobí do minulosti, čo je v zmysle Občianskeho súdneho poriadku neprípustné. Taktiež nebezpečenstvo bezprostredne hroziacej ujmy, ako zákonom požadovaná náležitosť predbežného opatrenia, v tomto prípade neexistuje a zanikla zánikom záložného práva a prechodom vlastníctva na vydražiteľa. Konštatovanie Krajského súdu v Nitre, že predbežné opatrenie je dôvodné preto, lebo po skončení sporu o neplatnosť dobrovoľnej dražby by mohol sťažovateľ opätovne vykonať novú dražbu, neobstojí. Za ústavne konformný výklad nie je možné považovať taktiež konštatovanie Krajského súdu v Nitre, že pôvodní vlastníci boli i v čase rozhodnutia o odvolaní proti nariadeniu predbežného opatrenia zapísaní na príslušnom liste vlastníctva a z toho dôvodu považoval krajský sud údaje z katastra za hodnoverné a túto skutočnosť považoval za hlavný dôvod na ponechanie predbežného opatrenia v platnosti.

Sťažovateľ nepožaduje v konaní pred Ústavným súdom Slovenskej republiky odpovede na všetky nastolené otázky, ale iba na tú najpodstatnejšiu a to či je nutné a vhodné, vzhľadom na právny stav, aký tu existuje, aby bolo v platnosti predbežné opatrenie, ktoré núti a prikazuje sťažovateľovi nevykonať záložné právo i napriek tomu, že záložné právo už skoro jeden rok neexistuje.“

Na základe týchto skutočností sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„... Základné právo [sťažovateľa]... na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 Ústavy... porušené bolo.

... zrušuje uznesenie Okresného súdu Nitra sp. zn. 9 C 133/2011 zo dňa 14. 7. 2011, uznesenie Krajského súdu v Nitre č. 7 Co/111/2011 zo dňa 5. 10. 2011 a uznesenie

Najvyššieho súdu Slovenskej Republiky sp. zn. 5 Cdo 36/2012 zo dňa 15. 5. 2012 a vec sa im vracia na ďalšie konanie.

... priznáva sťažovateľovi primerané zadostučinenie vo výške 3 000 €.“

Sťažovateľ návrh na primerané finančné zadostučinenie v sťažnosti osobitne neodôvodňuje.

Ústavný súd považoval za potrebné v súvislosti s konaním o sťažnosti sťažovateľa uviesť nasledovné:

Predseda najvyššieho súdu Š. H. podal 22. februára 2013 proti sudcovi IV. senátu ústavného súdu Ladislavovi Oroszovi trestné oznámenie a zároveň v televíznych reláciách televízie TA3 odvysielaných 21. februára 2013 a 11. marca 2013 formuloval proti nemu osobné invectívy. Sudca IV. senátu ústavného súdu Ladislav Orosz v tejto súvislosti (aj keď sa zo subjektívneho hľadiska necítil byť predpojatý) listom z 28. marca 2013 (ďalej len „oznámenie“) oznámil tieto skutočnosti v zmysle § 27 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) predsedníčke ústavného súdu a zároveň ju požiadal, aby zabezpečila postup podľa § 28 ods. 2 zákona o ústavnom súde, t. j. aby predložila jeho oznámenie obsahujúce skutočnosti, ktoré by mohli zakladať jeho vylúčenie z prerokovania a rozhodovania vecí sťažovateľa, na rozhodnutie senátu ústavného súdu, ktorý je o ňom príslušný rozhodnúť v súlade s platným rozvrhom práce ústavného súdu.

O oznámení sudcu ústavného súdu Ladislava Orosza rozhodol I. senát ústavného súdu uznesením č. k. I. ÚS 367/2013-8 z 5. júna 2013 tak, že sudcu IV. senátu ústavného súdu Ladislava Orosza z výkonu sudcovskej funkcie vo veci sťažovateľa nevyлúčil. Označené uznesenie bolo sudcovi IV. senátu ústavného súdu Ladislavovi Oroszovi doručené 21. júna 2013. Z uvedeného dôvodu IV. senát ústavného súdu v období od 28. marca 2013 do 21. júna 2013 nemohol vo veci sťažovateľa konať a rozhodovať.

Sudkyňa Ľudmila Gajdošíková listom z 28. augusta 2013 a sudca Ján Luby listom z 27. augusta 2013 v zmysle § 27 ods. 2 zákona o ústavnom súde predsedníčke ústavného súdu oznámili, že okrem iných aj vo veci sťažovateľa sú členmi senátu IV. ÚS ako sudcovia spravodajcovia alebo sudcovia. Napriek tomu, že sa necítili byť v uvedených veciach predpojatí pri výkone funkcie sudcu a že obsah vyjadrení Š. H. nijakým spôsobom neovplyvnil ich spôsobilosť rozhodovať v uvedených veciach nestranne a objektívne, vzhľadom na (i) podané trestné oznámenie Š. H. (predsedu najvyššieho súdu) proti ich osobe, ako aj (ii) Š. H. počas tlačovej besedy uskutočnenej 20. augusta 2013 prezentované hrubé urážky a podozrenia z ich korupčného správania, v ktorých pokračoval na tlačovej besede v televízii TA3 konanej 23. augusta 2013, a tiež (iii) opakované vyhlásenia Š. H. o nadržíavaní sťažovateľke a o korupčnom správaní celého senátu ústavného súdu IV. ÚS vo veci vedenej pod sp. zn. IV. ÚS 459/2012, predložili vec predsedníčke ústavného súdu na zabezpečenie postupu podľa § 28 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

O oznámení sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej rozhodol ústavný súd uznesením č. k. I. ÚS 592/2013-10 z 2. októbra 2013 tak, že sudkyňu IV. senátu ústavného súdu Ľudmilu Gajdošíkovú z výkonu sudcovskej funkcie vo veci sťažovateľa nevylúčil.

O oznámení sudcu Jána Lubyho rozhodol ústavný súd uznesením č. k. I. ÚS 698/2013-16 z 20. novembra 2013 tak, že sudcu IV. senátu ústavného súdu Jána Lubyho z výkonu sudcovskej funkcie vo veci sťažovateľa nevylúčil.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti nemohol IV. senát ústavného súdu v danej veci konať do času, kým o týchto otázkach nerozhodol príslušný senát ústavného súdu.

II.

Ústavný súd podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy,

ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene, môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

Podľa § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde je ústavný súd viazaný návrhom na začatie konania okrem prípadov výslovne uvedených v tomto zákone. Viazanosť ústavného súdu návrhom na začatie konania sa prejavuje predovšetkým vo viazanosti petitom návrhu na začatie konania, teda tou časťou sťažnosti (v konaní podľa čl. 127 ústavy), v ktorej sťažovateľ špecifikuje, akého rozhodnutia sa od ústavného súdu domáha (§ 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde), čím zároveň vymedzí predmet konania pred ústavným súdom z hľadiska požiadavky na poskytnutie ústavnej ochrany. Vzhľadom na uvedené môže ústavný súd rozhodnúť len o tom, čoho sa sťažovateľ domáha v petite svojej sťažnosti, a vo vzťahu k tomu subjektu, ktorý označil za porušovateľa svojich práv (m. m. IV. ÚS 415/09, IV. ÚS 355/09, II. ÚS 19/05, III. ÚS 2/05). Text uvedený mimo petitu pokladá za súčasť odôvodnenia sťažnosti, ktorý nemôže doplniť petit (I. ÚS 316/09, I. ÚS 98/2011, II. ÚS 103/08, II. ÚS 154/09, III. ÚS 235/05, IV. ÚS 174/2011, IV. ÚS 481/2011), môže však v určitých prípadoch slúžiť ako interpretačná pomôcka na zistenie obsahu inak úplného petitu, ktorý nejednoznačným slovným vyjadrením pripúšťa viac významov.

Sťažovateľ v petite sťažnosti navrhuje, aby ústavný súd rozhodol, že jeho základné právo „na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 Ústavy Slovenskej republiky“ bolo porušené. V odôvodnení sťažnosti sťažovateľ namieta, že konajúce súdy „v tomto prípade negarantovali právo... na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy...“.

Z obsahu sťažnosti a z jej príloh zjavne vyplýva, že v tomto prípade nešlo o súdny prieskum zákonnosti rozhodnutia orgánu verejnej správy a tiež o uplatnenie práva na náhradu škody nezákonným rozhodnutím štátneho orgánu alebo nesprávnym úradným postupom. Takto je zrejmé, že nie je daná akákoľvek vecná súvislosť so základným právom podľa čl. 46 ods. 2 a 3 ústavy.

Na tomto základe ústavný súd dospel k záveru, že sťažovateľ namieta porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy označenými uzneseniami konajúcich súdov.

1. K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy uznesením okresného súdu sp. zn. 9 C 133/2011 zo 14. júla 2011 a uznesením krajského súdu sp. zn. 7 Co 111/2011 z 5. októbra 2011

Špecifickosť sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy spočíva okrem iného aj v tom, že k jej podaniu môže zásadne dôjsť až subsidiárne. Zmysel a účel zásady subsidiarity vyplýva aj z toho, že ochrana ústavnosti nie je a ani z povahy veci nemôže byť iba úlohou ústavného súdu, ale je takisto úlohou všetkých orgánov verejnej moci, v tom rámci predovšetkým všeobecného súdnictva. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti inštitucionálny mechanizmus, ktorý nastupuje až v prípade zlyhania všetkých ostatných do úvahy prichádzajúcich orgánov verejnej moci.

Čo sa týka namietaného porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy uznesením okresného súdu sp. zn. 9 C 133/2011 zo 14. júla 2011 a uznesením krajského súdu sp. zn. 7 Co 111/2011 z 5. októbra 2011, ústavný súd poukazuje na princíp subsidiarity ustanovený v čl. 127 ods. 1 ústavy (premietnutý aj do § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde),

z ktorého vyplýva, že právomoc ústavného súdu je daná iba vtedy, ak o ochrane základných práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd konštatuje, že nemá právomoc preskúmať napadnuté uznesenie okresného súdu zo 14. júla 2011, pretože ho na základe odvolania sťažovateľa podľa § 201 a nasl. Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“) preskúmal krajský súd.

Proti namietanému uzneseniu krajského súdu ako odvolacieho súdu podal sťažovateľ dovolanie. Sťažovateľ argumentuje tým, že mu krajský súd odňal možnosť konať pred súdom z dôvodu, že svoje rozhodnutie nedostatočne odôvodnil a vec nesprávne právne posúdil.

Nedostatok riadneho odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu najvyšší súd posudzuje ako inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci [§ 241 ods. 2 písm. b) OSP], ktorá nezakladá prípustnosť dovolania [porovnaj napr. rozsudok sp. zn. 2 Cdo 5/1997 z 28. augusta 1997 (R 111/1998), uznesenia vo veciach sp. zn. 2 Cdo 83/2010, sp. zn. 7 Cdo 52/2011, sp. zn. 7 Cdo 109/2011, sp. zn. 3 Cdo 79/2012, sp. zn. 3 Cdo 135/2012, sp. zn. 3 Cdo 143/2012 a sp. zn. 3 Cdo 363/2012]. Pri takomto právnom posúdení najvyšší súd vecne nepreskúmava námietku o nedostatočnom odôvodnení rozhodnutia odvolacieho súdu, ak dovolanie inak nie je prípustné. Na druhej strane najvyšší súd považuje nedostatok odôvodnenia za vadu, ktorá vedie k odňatiu možnosti účastníka konať pred súdom [§ 237 písm. f) OSP] a zakladá prípustnosť dovolania (napr. sp. zn. 4 Cdo 171/2005, sp. zn. 1 Obdo V 91/2007, sp. zn. 2 Cdo 80/2012, sp. zn. 4 Cdo 165/2012, sp. zn. 4 Cdo 424/2012, sp. zn. 6 Cdo 259/2012, sp. zn. 5 Cdo 107/2013 a sp. zn. 5 Cdo 369/2013). Pri uvedenej právnej kvalifikácii najvyšší súd v zásade vždy vecne preskúma námietku nepreskúmateľnosti rozhodnutia odvolacieho súdu pre nedostatok dôvodov.

V prerokúvanom prípade najvyšší súd, vychádzajúc z právneho názoru, že nepreskúmateľnosť rozhodnutia odvolacieho súdu môže zakladať vadu konania v zmysle

§ 237 písm. f) OSP, preskúmal odôvodnenie namietaného uznesenia krajského súdu v spojení s odôvodnením namietaného uznesenia okresného súdu.

Vzhľadom na to, že sťažovateľ v sťažnosti namieta, že krajský súd nedostatočne odôvodnil svoje uznesenie, ústavný súd konštatuje, že nemá právomoc preskúmať namietané uznesenie krajského súdu, pretože ho z uvedených hľadísk preskúmal najvyšší súd na základe dovolania sťažovateľa, hoci išlo o procesné uznesenie, ktorým najvyšší súd dovolanie odmietol.

V súvislosti s namietaným porušením základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je preto z ústavného hľadiska pre ústavný súd podstatné a určujúce, či sa najvyšší súd ústavne akceptovateľným spôsobom vysporiadal s námietkami sťažovateľa smerujúcimi proti uzneseniu najvyššieho súdu sp. zn. 5 Cdo 36/2012 z 15. mája 2012 (obdobne napr. m. m. III. ÚS 135/04, IV. ÚS 405/04, III. ÚS 133/05). Z uvedeného dôvodu ústavný súd sťažnosť v tejto časti odmietol pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie.

2. K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 5 Cdo 36/2012 z 15. mája 2012

Z § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu za zjavne neopodstatnenú možno považovať sťažnosť vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03).

Podľa svojej konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Z tohto ústavného postavenia vyplýva, že úlohou ústavného súdu nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách (napr. I. ÚS 19/02, I. ÚS 27/04, I. ÚS 74/05).

Právomoc ústavného súdu konať a rozhodovať podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o namietaných porušeníach ústavou alebo príslušnou medzinárodnou zmluvou garantovaných práv a slobôd je založená na princípe subsidiarity, v zmysle ktorého ústavný súd o namietaných zásahoch do týchto práv alebo slobôd rozhoduje len v prípade, že je vylúčená právomoc všeobecných súdov, alebo v prípade, ak by účinky výkonu tejto právomoci všeobecným súdom neboli zlučiteľné s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou. V nadväznosti na to nie je ústavný súd zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu len vtedy, ak by ním vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02).

Najvyšší súd v odôvodnení namietaného uznesenia z 15. mája 2012 v prvom rade konštatoval, že v prerokúvanom prípade dovolanie nie je prípustné, pretože smeruje proti uzneseniu odvolacieho súdu o predbežnom opatrení (§ 239 ods. 3 OSP). Následne, vzhľadom na dovolaciu argumentáciu sťažovateľa, skúmal, či nie je daný dovolací dôvod podľa § 237 písm. f) OSP, a uviedol:

„Obsah dovolania svedčí o názore dovolateľa, že k procesnej vade konania v zmysle § 237 písm. f) O. s. p. došlo v dôsledku nesprávneho právneho posúdenia veci odvolacím súdom. Dovolací súd preto považuje za potrebné uviesť, že ustanovenie § 237 písm. f) O. s. p. dáva odňatie možnosti konať pred súdom do súvislosti výlučne s faktickou procesnou činnosťou súdu, a nie s jeho právnym hodnotením veci zaujatým v napadnutom rozhodnutí. Právne posúdenie veci súdom je realizáciou jeho rozhodovacej činnosti a nemôže zakladať dôvod prípustnosti dovolania podľa § 237 písm. f) O. s. p., pretože právnym posudzovaním veci súd neporušuje žiadnu procesnú povinnosť vyplývajúcu mu zo zákona, ani procesné práva účastníka.

Dovolací súd po preštudovaní spisu dospel k záveru, že nie je dôvodná ani námietka žalovaného o nedostatočnej odôvodnenosti uznesenia odvolacieho súdu. V zmysle ustanovenia § 167 ods. 2 O. s. p. sa § 157 ods. 2 O. s. p. o náležitostiach odôvodnenia rozsudku použije pre uznesenie primerane. Táto primeranosť znamená, že pri uznesení o nariadení predbežného opatrenia, aj s prihliadnutím na dočasnú takéhoto rozhodnutia, je z hľadiska náležitostí jeho odôvodnenia postačujúce stručné vysvetlenie, prečo súd rozhodol tak, ako rozhodol. Tento záver podporuje aj znenie § 76 ods. 4 O. s. p., podľa ktorého, že ak súd návrhu na nariadenie predbežného opatrenia v celom rozsahu vyhovie a stotožňuje sa so skutkovými a právnymi dôvodmi návrhu na nariadenie predbežného opatrenia, súd to skonštatuje v odôvodnení a ďalšie dôvody nemusí uvádzať.

V prejednávanej veci podľa názoru dovolacieho súdu uznesenie odvolacieho súdu požiadavku riadneho a dostatočného odôvodnenia splňa. Je z neho zrejmé, prečo odvolací súd uznesenie súdu prvého stupňa potvrdil, a akými podstatnými úvahami sa pri svojom rozhodovaní riadil. Jeho rozhodnutie nemožno považovať za svojvoľné, zjavne neodôvodnené, resp. ústavne nekonformné, pretože odvolací súd sa pri výklade a aplikácii zákonných predpisov neodchýlil od znenia príslušných ustanovení a nepoprel ich účel a význam. Ako vyplýva aj z judikatúry ústavného súdu, iba skutočnosť, že dovolateľ sa s právnym názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia odvolacieho súdu (napr. I. ÚS 188/06).

Pokiaľ ide o námietku žalovaného, že prvostupňový súd uznesenie o nariadení predbežného opatrenia nedoručoval v zmysle ustanovenia § 75 ods. 9 O. s. p. v 3 dňovej lehote, ale až 11 dní po jeho nariadení, dovolací súd uvádza, že táto námietka bola už

obsahom odvolania, pričom odvolací súd sa s ňou vo svojom rozhodnutí dostatočne vysporiadal a dovolací súd sa s právnym názorom odvolacieho súdu v plnom rozsahu stotožňuje.

Skutočnosť, že by rozhodnutie prípadne aj spočívalo na nesprávnom právnom posúdení veci, tak ako namietal dovolateľ v podanom dovolaní, môže byť len odôvodnením dovolania v zmysle § 241 ods. 2 písm. c) O. s. p. v prípade, ak je dovolanie prípustné, a nie dôvodom jeho prípustnosti podľa § 236 a nasl. O. s. p.“

Najvyšší súd takto uzavrel, že nezistil ani vady podľa § 237 OSP, preto dovolanie sťažovateľa podľa § 243b ods. 5 OSP v spojení s § 218 ods. 1 písm. c) OSP ako neprípustné odmietol. Zároveň uviedol, že vzhľadom na právnu úpravu dovolacieho konania „*sa nezaoberal napadnutým rozhodnutím odvolacieho súdu z hľadiska jeho vecnej správnosti*“.

Základom argumentácie sťažovateľa je jeho nesúhlas s právnym názorom najvyššieho súdu ako dovolacieho súdu predovšetkým o tom, že konajúce súdy mu neodňali možnosť konať pred súdom podľa § 237 písm. f) OSP, pretože namietané uznesenia považoval za riadne odôvodnené. Vychádzajúc z právneho názoru, že nedostatok odôvodnenia rozhodnutia súdu môže predstavovať vadu podľa § 237 písm. f) OSP, najvyšší súd skúmal opodstatnenosť tejto námietky sťažovateľa.

Sťažovateľ nenamieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy z dôvodu rozdielnej judikatúry najvyššieho súdu. Ústavný súd poukazuje na svoju konštantnú judikatúru, podľa ktorej nie je úlohou ústavného súdu zjednocovať *in abstracto* judikatúru všeobecných súdov vrátane rozdielnej judikatúry najvyššieho súdu, a suplovať tak poslanie, ktoré podľa zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdoch“) [§ 8 ods. 3, § 20 ods. 1 písm. b), § 21, § 22 a § 23 ods. 1 písm. b)] patrí najvyššiemu súdu (m. m. I. ÚS 17/01, I. ÚS 199/07, I. ÚS 18/08, II. ÚS 273/08, IV. ÚS 331/09, IV. ÚS 342/2010).

Ústavnému súdu neprináleží hodnotiť, či nepreskúmatel'nosť rozhodnutia je inou vadou konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b) OSP, alebo predstavuje dovolací dôvod podľa § 237 písm. f) OSP. Takéto posúdenie by efektívne viedlo k zjednocovaniu judikatúry najvyššieho súdu. Na tomto základe ústavný súd výlučne konštatuje, že posúdenie nedostatku riadneho odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu ako vady podľa § 237 písm. f) OSP predstavuje jeden z možných spôsobov právneho posúdenia takejto námietky účastníka konania.

Najvyšší súd v namietanom uznesení uviedol, že neskúmal, či *„rozhodnutie prípadne aj spočívalo na nesprávnom právnom posúdení veci...“*, a tiež, že sa *„nezaoberal napadnutým rozhodnutím odvolacieho súdu z hľadiska jeho vecnej správnosti“*.

Skúmanie, či rozhodnutie je riadne odôvodnené, nie je len otázkou počtu argumentov uvedených v odôvodnení, ale aj ich kvality. Toto hodnotenie takto v sebe inkorporuje aj aspekt právneho posúdenia veci samej, pretože dostatočnosť odôvodnenia rozhodnutia súdu možno hodnotiť len vo vzťahu k predmetu konania a ku konkrétnym okolnostiam prípadu (sporným skutočnostiam, námietkam účastníkov konania a pod.). Tento záver potvrdzuje aj konštatovanie najvyššieho súdu v namietanom uznesení, podľa ktorého uznesenie odvolacieho súdu je riadne odôvodnené, ak je z neho zrejmé, *„prečo odvolací súd uznesenie súdu prvého stupňa potvrdil, a akými podstatnými úvahami sa pri svojom rozhodovaní riadil“*. Uviedol tiež, že uznesenie krajského súdu *„nemožno považovať za svojvoľné, zjavne neodôvodnené, resp. ústavne nekonformné, pretože... sa pri výklade a aplikácii zákonných predpisov neodchýlil od znenia príslušných ustanovení a nepoprel ich účel a význam“*.

Pre posúdenie toho, či je ústavne udržateľný záver najvyššieho súdu o tom, že uznesenie krajského súdu ako odvolacieho súdu je riadne odôvodnené, je potrebné preskúmať odôvodnenie uznesenia krajského súdu z 5. októbra 2011, ktorým potvrdil uznesenie okresného súdu ako súdu prvého stupňa. Krajský súd v namietanom uznesení poukázal na obsah návrhu na začatie konania a na nariadenie predbežného opatrenia, na všeobecné podmienky pre nariadenie predbežného opatrenia a následne uviedol:

„Podľa názoru odvolacieho súdu, súd prvého stupňa vo veci rozhodol správne, ak na návrh navrhovateľov zakázal odporcovi predbežným opatrením s nehnuteľnosťami konkrétnym spôsobom nakladať až do skončenia o konania vo veci samej, pretože súd prvého stupňa postupoval v súlade s vyššie uvedenými zákonnými ustanoveniami a právnymi závermi. Podľa názoru odvolacieho súdu navrhovatelia preukázali existenciu právnych vzťahov medzi účastníkmi konania a preukázali aj to, že tieto právne vzťahy vyžadujú dočasnú úpravu. Je totiž nesporné, že navrhovatelia, ktorí boli aj v čase rozhodovania odvolacieho súdu zapísaní v príslušnom liste vlastníctva ako vlastníci nehnuteľností, ktoré sú predmetom tohto predbežného opatrenia sa vo veci samej domáhajú určenia, že záložné právo k nehnuteľnostiam nevzniklo (alternatívne, že záložné právo zaniklo), pričom na strane odporcu vystupuje spoločnosť Debt Collector, s. r. o. Nitra v prospech, ktorého svedčí ľarcha (záložné právo) viazaná na predmetné nehnuteľnosti zapísaná na príslušnom LV... Rovnako navrhovatelia preukázali potrebnosť nariadenia predbežného opatrenia, pretože po začatí konania vo veci samej a teda aj po podaní návrhu na nariadenie predbežného opatrenia (oba návrhy boli súdu doručené dňa 28. 06. 2011) preukázali, že odporca má záujem záložné právo vykonať. Dokonca z obsahu spisu vyplýva, že po nariadení predbežného opatrenia súdu prvého stupňa (14. 07. 2011) mala dobrovoľná dražba nehnuteľní dňa 19. 07. 2011 prebehnúť Dňa 22. 07. 2011 mal dražobník (odporca) podať na Správu katastra... Žiadosť o vykonanie zápisu vlastníckeho práva v prospech vydražiteľa, pričom dobrovoľná dražba sa mala konať na návrh záložného veriteľa teda odporcu.

Ako je už vyššie uvedené v čase rozhodovania odvolacieho súdu boli navrhovatelia zapísaní v príslušnom liste vlastníctva ako vlastníci nehnuteľností, ktoré sú predmetom tohto predbežného opatrenia. Podľa § 70 ods. 1 zák. č. 162/1995 Z. z... údaje katastra uvedené v § 7 sú hodnoverné, ak sa nepreukáže opak.

Navrhovatelia v tomto konaní vo veci samej tvrdia a domáhajú sa určenia, že záložné právo, ktoré má svedčiť v prospech odporcu nevzniklo resp. zaniklo. Podľa tvrdenia navrhovateľov uvedených v písomnom vyjadrení k odvolaniu podali navrhovatelia na Okresný súd Nitra žalobu o určenie neplatnosti dobrovoľnej dražby, ktorá vec je vedená na tomto súde pod sp. zn. 19 C 155/2011. Uvedená skutočnosť vyplýva aj z obsahu spisu vedeného na Okresnom súde v Nitre pod sp. zn. 19 C/155/2011, ktoré konanie bolo začaté

na základe návrhu navrhovateľov na určenie neplatnosti dobrovoľnej dražby dňa 04. 08. 2011, pričom na strane odporcov sú ako účastníci konania uvedení navrhovateľ dražby Debt Collector, s. r. o... dražobník auctio, s. r. o... a vydražiteľ I. S. V dôsledku takto začatých konaní je teda sporná otázka nielen existencie záložného práva ale aj otázka platnosti dobrovoľnej dražby. V prípade úspechu navrhovateľov v konaní o neplatnosti dražby by mohlo prísť k opakovanej dražbe, preto podľa názoru odvolacieho súd aj, keď sa dobrovoľná dražba dňa 19. 07. 2011 vykonala a odvolací súd rozhoduje (na rozdiel od súdu prvého stupňa) už po jej vykonaní, nie je možné považovať rozhodnutie súdu prvého stupňa z tohto pohľadu za právne irelevantné a nevykonateľné tak ako to uvádza odporca v podanom odvolaní.

Odvolací súd sa oboznámil aj s písomným stanoviskom Správy katastra... zo dňa 14. 09. 2011, ktoré odporca doručil odvolaciemu súdu, a z ktorého vyplýva, že správa katastra odmietla vykonať zápis vlastníka na základe osvedčenia o priebehu dobrovoľnej dražby v zásade s dôvodu, že v čase posudzovania splnenia podmienok na vykonanie záznamu vlastníckeho práva v prospech vydražiteľa bolo súdom nariadené a v katastri nehnuteľnosti už zapísané obmedzenie záložného veriteľa t. j. odporcu nakladať s nehnuteľnosťami spočívajúce v zákaze výkonu záložného práva a to v dôsledku súdom prvého stupňa nariadeného predbežného opatrenia.

Na základe týchto zistení odvolací súd dospel k záveru, že v čase rozhodovania odvolacieho súdu boli splnené zákonné podmienky pre potvrdenie napadnutého rozhodnutia. Okruh právnych otázok, ktoré v podanom odvolaní odporca namieta nie je možné riešiť v konaní o nariadenie predbežného opatrenia. Je treba uviesť, že otázkou naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení, následne ďalšími okruhmi právnych problémov najmä, či záložné právo vzniklo (resp. zaniklo) a či zánikom obligačného dlžníka spoločnosti DONAU BAU, spol. s. r. o. záložné právo zaniklo a tiež tvrdeniami navrhovateľov, že záložnú zmluvu nikdy neuzatvorili a nepodpísali a napokon aj otázkou neplatnosti dobrovoľnej dražby, právnymi účinkami príklepu sa súd môže zaoberať vo veci samej, nie však v konaní o nariadenie predbežného opatrenia tak, ako to je už vyššie konštatované. Nariadené predbežné opatrenie podľa názoru odvolacieho súdu v danej veci nevytvorí v právnych vzťahoch medzi účastníkmi konania nenávratný stav a neprimeraným spôsobom nezasahuje do právnych vzťahov medzi účastníkmi konania.

Odvolací súd z vyššie uvedených dôvodov nepovažuje za potrebné sa vo svojom rozhodnutí podrobne zaoberať ďalšími dôvodmi uvádzanými odporcom v podanom odvolaní a to najmä vo vzťahu k otázke naliehavého právneho záujmu navrhovateľov na požadovanom určení a tiež vo vzťahu k otázke platnosti úverovej a záložnej zmluvy a pravosťou podpisov navrhovateľov na záložnej zmluve. Rovnako sa odvolací súd nezaoberal otázkou platnosti dobrovoľnej dražby a jej účinkov, pretože tieto otázky nie je v konaní o nariadení predbežného opatrenia oprávnený riešiť.“

Krajský súd poukázal tiež na ďalšie skutočnosti, ktoré zohľadnil pri svojom rozhodovaní:

„Napokon odvolací súd uvádza, že rozhodnutie súdu prvého stupňa potvrdil aj z ohľadom na charakter práva, ktorému súd poskytol týmto rozhodnutím dočasnú ochranu, zohľadňujúc zároveň práva odporcu ako záložného veriteľa. Z obsahu spisu vyplýva, že predmetom predbežného opatrenia sú práva k nehnuteľnosti – k rodinnému domu, ktorý slúži navrhovateľom na bývanie. V prípade nevyhovenia návrhu na nariadenie predbežného opatrenia v tomto štádiu konania zohľadňujú zároveň vyššie uvedený skutkový stav tu existuje reálna obava, že by došlo k závažným a neprimeraným zásahom do práva navrhovateľov na ochranu obydlia, ktoré právo v hierarchii hodnôt v živote človeka vedľa práva na život a zdravie, je nepochybne základným ľudským právom garantovaným nielen Ústavou Slovenskej republiky ale aj medzinárodnou zmluvou – Dohovorom o ochrane ľudských práv a slobôd. Týmto rozhodnutím odvolací súd nepopiera ani neprimeraným spôsobom nezasahuje do práv odporcu ako záložného veriteľa, pretože nariadené predbežné opatrenie má iba dočasný charakter... Toto predbežné opatrenie má podľa rozhodnutia súdu prvého stupňa trvať do skončenia konania vedeného vo veci samej na Okresnom súde Nitra pod sp. zn. 9 C/133/2011, preto skončením tohto konania predbežné opatrenie zanikne.

Z ohľadom na dôvody uvádzané odporcom v podanom odvolaní v tom smere, že napadnuté rozhodnutie súdu prvého stupňa je nepreskúmateľné a zmätočné pre nedostatok dôvodov odvolací súd uvádza, že tieto argumenty odporcu nepovažuje za správne. Súd prvého stupňa dostatočným odôvodnil svoje rozhodnutie, pričom postup podľa § 76 ods. 4 OSP podľa ktorého, ak súd návrhu na nariadenie predbežného opatrenia

v celom rozsahu vyhovie a stotožňuje sa so skutkovými a s právnymi dôvodmi návrhu na nariadenie predbežného opatrenia, súd to skonštatuje v odôvodnení a ďalšie dôvody nemusí uvádzať, nie je možné považovať za postup v rozpore so zákonom, keď navyše navrhovateľ predbežného opatrenia dôvody na jeho nariadenie podrobne uviedol v písomne podanom návrhu. Rovnako tak princíp právnej istoty a predvídateľnosti súdnych rozhodnutí nie je možné vykladať tak, že súdy bez ďalšieho v obdobných veciach rozhodujú rovnako bez zreteľa na osobitosti a jedinečnosť každej prejednávanej veci.

Ani k ďalším odporcom v odvolaní uvádzaným dôvodom vo vzťahu k spôsobu doručovania uznesenia súdom prvého stupňa a k časovému sledu z hľadiska jeho písomného vyhotovenia a odoslania účastníkom konania, sa odvolací súd nepovažuje za potrebné s vyjadrovať, pretože tieto argumenty nemajú žiadny vplyv na posúdenie vecnej správnosti napadnutého rozhodnutia.“

Pri preskúmaní namietaného uznesenia krajského súdu ako odvolacieho súdu a argumentácie v ňom uvedenej ústavný súd vychádzal zo svojho ustáleného právneho názoru, podľa ktorého odôvodnenia rozhodnutí prvostupňového súdu a odvolacieho súdu nemožno posudzovať izolovane (II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08), pretože prvostupňové a odvolacie konanie z hľadiska predmetu konania tvoria jeden celok. Tento právny názor zahŕňa aj požiadavku komplexného posudzovania všetkých rozhodnutí všeobecných súdov (tak prvostupňového, ako aj odvolacieho), ktoré boli vydané v priebehu príslušného súdneho konania (IV. ÚS 350/09). Tieto východiská sa uplatnia aj v konaní všeobecných súdov o návrhoch na nariadenie predbežného opatrenia.

Ústavný súd preto preskúmal aj uznesenie okresného súdu č. k. 9 C 133/2011-100 zo 14. júla 2011, ktorým nariadil predmetné predbežné opatrenie. Okresný súd v odôvodnení svojho uznesenia uviedol:

„Navrhovatelia sa domáhajú vydania predbežného opatrenia zároveň s návrhom vo veci samej. Navrhovateľ svojím návrhom na nariadenie predbežného opatrenia, ako aj ďalšími listinnými dôkazmi preukázal, že má právny záujem na predbežnom opatrení, t. j. že je daná potreba, či nutnosť dočasnej úpravy pomerov podľa § 76 ods. 1 písm. f) OSP z dôvodu, že vykonaním dobrovoľnej dražby by mohlo dôjsť k zmene vlastníckych

vzťahov a k nezvratnému stavu, kedy by navrhovateľ ako vlastník nehnuteľnosti prišiel o ňu v dôsledku dražby, aj keď už podal návrh vo veci samej vo veci o určenia, že záložné právo k nehnuteľnostiam nevzniklo alternatívne, že zaniklo. Z písomných dokladov v spise je preukázané, že odporca chce realizovať svoje práva záložného veriteľa predajom založenej nehnuteľnosti, ktorá je predmetom konania. Keďže výkon záložného práva chce realizovať prostredníctvom dobrovoľnej dražby, ktorú uskutočňuje spoločnosť auctio s r. o. ako dražobník.

Vzhľadom na vyššie uvedené zákonné ustanovenie a nakoľko sa súd plne stotožňuje so skutkovými a právnymi dôvodmi uvedenými právnym zástupcom navrhovateľa v návrhu na nariadenie predbežného opatrenia, keďže súd predmetnému návrhu v plnom rozsahu vyhovel, pretože potreba dočasnej úpravy pomerov je vzhľadom na postup odporcu a jeho konanie nevyhnutná, súd poukazuje na odôvodnenie návrhu. Súd uložil odporcovi povinnosti v zmysle výrokovej časti tohto uznesenia v súlade s ustanoveniami § 76 ods. 1 písm. f) O. s. p. Na skutočnosti uvedené právnou zástupkyňou odporcu uvedené v jej písomnom vyjadrení zo dňa 11. 7. 2011 súd nemohol prihliadnuť, nakoľko predchádzajúce rozhodnutia o návrhoch na nariadenie predbežného opatrenia vydané v konaní vedenom na Krajskom súde v Bratislave pod sp. zn. Z-2-38 Cb741/1995, ktorými boli tieto návrhy zamietnuté, vychádzali z iných skutkových a právnych dôvodov a v konaní o vydanie predbežného opatrenia nie je potrebné osvedčiť naliehavý právny záujem.“

V súvislosti s namietaným porušením základného práva sťažovateľa považuje ústavný súd za potrebné uviesť, že aj v konaní o návrhu na nariadenie predbežného opatrenia musia byť rešpektované minimálne požiadavky zodpovedajúce princípom spravodlivého procesu, resp. základnému právu na súdnu ochranu. Rozhodnutie o návrhu na nariadenie predbežného opatrenia musí mať predovšetkým rovnako ako iné rozhodnutia zákonný podklad, musí byť vydané príslušným orgánom a nemôže byť prejavom svojvôle, teda musí byť najmä náležité odôvodnené. Všeobecný súd pritom nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu

je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 209/04).

Ústavný súd poukazuje ďalej na to, že účelom predbežného opatrenia je dočasná úprava práv a povinností, ktorá nevylučuje, že o právach a povinnostiach účastníkov konania o predbežnom opatrení bude vo veci samej rozhodnuté inak, než v konaní o predbežnom opatrení. Všeobecný súd predbežným opatrením dočasne upravuje pomery účastníkov konania, pričom je dôležité, že je povinný poskytnúť ochranu tomu, kto sa vydania predbežného opatrenia domáha, ale v rámci ústavných pravidiel tiež tomu, proti komu návrh smeruje. Predbežné opatrenia s ohľadom na ich charakter nemôžu spravidla zasiahnuť do základných práv alebo slobôd účastníkov konania, lebo rozhodnutia o nich nemusia zodpovedať konečnému meritórnemu rozhodnutiu. Predbežné rozhodnutia predstavujú opatrenia, trvanie ktorých je obmedzené a môže byť kedykoľvek na návrh zrušené.

Podľa § 102 ods. 1 OSP ak treba po začatí konania dočasne upraviť pomery účastníkov alebo zabezpečiť dôkaz, pretože je obava, že neskôr ho nebude možné vykonať alebo len s veľkými ťažkosťami, súd na návrh neodkladne nariadi predbežné opatrenie alebo zabezpečí dôkaz.

Podľa § 74 ods. 1 OSP pred začatím konania môže súd nariadiť predbežné opatrenie, ak je potrebné, aby dočasne boli upravené pomery účastníkov, alebo ak je obava, že by výkon súdneho rozhodnutia bol ohrozený.

V súvislosti s námietkami sťažovateľa týkajúcimi sa opodstatnenosti nariadenia predbežného opatrenia ústavný súd poukazuje na právny názor vyjadrený v komentári k Občianskemu súdnemu poriadku (Krajčo, J. a kol. Občiansky súdny poriadok – komentár, V. aktualizované znenie. Bratislava : Eurounion, 2010, s. 416), v zmysle ktorého aj obavu, že výkon súdneho rozhodnutia bude ohrozený, možno interpretovať tak, že zahŕňa potrebu dočasnej úpravy pomerov, aj keď § 102 OSP tento dôvod *expressis verbis* neuvádza, keďže

aj pre konanie o nariadení predbežného opatrenia podľa § 102 ods. 1 OSP sa primerane použije § 74 ods. 1 OSP, ktorý ústavný súd považuje za ústavne akceptovateľný.

V prerokúvanom prípade okresný súd a krajský súd rozhodovali o návrhu na nariadenie predbežného opatrenia a dospeli k záveru, že sú splnené podmienky na jeho nariadenie. Okresný súd poukázal na obsah návrhu vo veci samej – navrhovatelia sa domáhali určenia, že záložné právo sťažovateľa nevzniklo, resp. zaniklo; preukázali zápis tohto záložného práva na liste vlastníctva a tiež to, že sťažovateľ urobil úkony smerujúce k výkonu záložného práva. Okresný súd poukázal na to, že realizácia záložného práva zmarí možnosť navrhovateľov domáhať sa nároku vo veci samej. Na tomto základe mal osvedčenú potrebu dočasne upraviť pomery účastníkov konania.

Krajský súd sa stotožnil so záverom okresného súdu o splnení podmienok na nariadenie predbežného opatrenia. Odôvodnenie svojho uznesenia doplnil o ďalšie dôvody a argumentáciu – poukázal na to, že takáto dočasná úprava pomerov účastníkov konania nevytvorí nenávratný stav a nezasiahne neprimerane do ich právnych vzťahov. Uviedol tiež, že sa tým poskytne ochrana aj právu na ochranu obydlia navrhovateľov. Konštatoval, že prípadné vyslovenie neplatnosti dobrovoľnej dražby by nevytvorilo prekážku pre opakovaný výkon záložného práva sťažovateľa prostredníctvom ďalšej dobrovoľnej dražby. K ďalšej odvolacej argumentácii sťažovateľa (o existencii naliehavého právneho záujmu, platnosti úverovej zmluvy a záložnej zmluvy) uviedol, že tá sa týka konania o veci samej, a nie konania o nariadenie predbežného opatrenia.

Sťažovateľ namieta, že neboli splnené podmienky na nariadenie predbežného opatrenia. Poukazuje tiež na uznesenie krajského súdu sp. zn. 26 Cob 155/2005 v obdobnej veci, kde krajský súd neponechal v platnosti okresným súdom nariadené predbežné opatrenie, *„keďže už v čase rozhodovania súdu prvého stupňa o návrhu na nariadenie predbežného opatrenia bolo toto predbežné opatrenie už vykonané...“*. Z odôvodnenia namietaného uznesenia je zrejmé, že krajský súd splnenie podmienok na nariadenie predbežného opatrenia posudzoval s ohľadom na stav v čase rozhodovania okresného súdu, t. j. 14. júla 2011, keď dražba nebola ešte vykonaná, bol len určený jej termín. V čase

rozhodovania okresného súdu predmetné predbežné opatrenie zjavne nebolo vykonané, preto námietku sťažovateľa v tomto smere nemožno akceptovať.

Krajský súd hodnotil aj skutočnosti, ktoré sa udiali od rozhodnutia o nariadení predbežného opatrenia do doručenia tohto uznesenia sťažovateľovi a tiež do času rozhodovania o odvolaní sťažovateľa (vykonanie dobrovoľnej dražby, udelenie príklepu a zaplatenie ceny dosiahnutej vydražením). Krajský súd skonštatoval, že napriek vykonaniu dražby predbežné opatrenie nie je irelevantné a je stále vykonateľné. Vychádzal zo zistenia, že v čase rozhodovania o odvolaní boli navrhovatelia stále zapísaní v katastri nehnuteľností na príslušnom liste vlastníctva ako vlastníci predmetnej nehnuteľnosti. Poukázal na zásadu hodnovernosti údajov katastra podľa Národnej rady Slovenskej republiky § 70 ods. 1 zákona č. 162/1995 Z. z. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam (katastrálny zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 162/1995 Z. z.“) a tiež na to, že navrhovatelia podali žalobu o určenie neplatnosti dobrovoľnej dražby. Krajský súd ďalej uviedol, že *„otázkou neplatnosti dobrovoľnej dražby, právnymi účinkami príklepu sa súd môže zaoberať vo veci samej, nie však v konaní o nariadení predbežného opatrenia...“*.

Sťažovateľ vo svojej sťažnosti spochybňuje predovšetkým tento záver krajského súdu, namieta, že krajský súd dostatočne nezohľadnil uvedené skutočnosti. Nevzal do úvahy, že *„v čase doručenia predbežného opatrenia bolo záložné právo už vykonané prostredníctvom dobrovoľnej dražby a zaniknuté podľa... § 151md ods. 1 písm. i) Občianskeho zákonníka... pri svojom rozhodovaní nerešpektoval..., že vlastnícke právo sa podľa... § 27 zák. č. 527/2002 Z. z... nadobúda udelením príklepu...“*.

Argumentácia sťažovateľa v zásade vyžaduje, aby príslušný súd zaujal autoritatívne stanovisko k otázke, aké účinky možno priznať príklepu na dobrovoľnej dražbe v situácii, keď po udelení príklepu a pred zaplatením ceny dosiahnutej vydražením je záložnému veriteľovi, ktorého záložné právo sa dobrovoľnou dražbou vykonáva, doručené predbežné opatrenie nariadené pred začatím dobrovoľnej dražby, ktoré mu zakazuje vykonať uvedené záložné právo. Možno konštatovať, že odpoveď na túto otázku presahuje predmet konania

o návrhu na nariadenie predbežného opatrenia. Uvedená otázka sa vo svojej podstate týka účinkov samotnej dobrovoľnej dražby vykonanej za uvedených skutkových okolností, preto by mala byť predmetom posudzovania všeobecným súdom v konaní o žalobe o neplatnosť dobrovoľnej dražby podľa § 21 ods. 2 zákona č. 527/2002 Z. z.

Krajský súd uvedené skutočnosti vyhodnotil len v tom rozsahu, v akom sa týkali predmetu konania o nariadenie predbežného opatrenia – z toho hľadiska, či majú vplyv na vykonateľnosť predbežného opatrenia. Zápis prechodu vlastníckeho práva formou záznamu do katastra nehnuteľností podľa zákona č. 162/1995 Z. z. je aspektom realizácie záložného práva dobrovoľnou dražbou, ktorý nebol v čase rozhodovania krajského súdu vykonaný. Rovnako tak zápis navrhovateľov ako vlastníkov na liste vlastníctva k predmetným nehnuteľnostiam osvedčuje relevanciu a vykonateľnosť predbežného opatrenia. Na tomto základe nie je podľa názoru ústavného súdu právny záver krajského súdu o vykonateľnosti predbežného opatrenia v čase rozhodovania o odvolaní sťažovateľa arbitrárny ani zjavne neodôvodnený.

Ústavný súd takto konštatuje, že odôvodnenie namietaného uznesenia krajského súdu v spojení s odôvodnením namietaného uznesenia okresného súdu poskytuje dostatočný podklad pre záver, že boli dané podmienky na nariadenie predbežného opatrenia, tento záver nie je svojvoľný ani zjavne neodôvodnený. Krajský súd sa v relevantnom rozsahu vysporiadal s odvolacou argumentáciou sťažovateľa a svoje závery v tomto smere primerane odôvodnil.

Námietka sťažovateľa, že najvyšší súd nezohľadnil vykonanie záznamu v prospech vydražiteľky k predmetným nehnuteľnostiam podľa § 34 ods. 1 zákona č. 162/1995 Z. z., nie je opodstatnená. Táto skutočnosť nastala po rozhodnutí krajského súdu, ktorého uznesenie najvyšší súd preskúmaval. Navyše ide o skutkovú okolnosť, ktorú najvyšší súd nemohol zohľadniť, pretože v dovolacom konaní sa dokazovanie nevykonáva (§ 243a ods. 2 OSP).

Na základe uvedeného ústavný súd konštatuje, že záver najvyššieho súdu, že krajský súd v spojení s okresným súdom neodňali sťažovateľovi možnosť konať pred súdom z dôvodu, že svoje uznesenia náležite odôvodnili, nie je arbitrárny. Najvyšší súd tento právny záver primerane odôvodnil, preto nie je zjavne neodôvodnený a je ústavne udržateľný. K predmetnému právnemu záveru možno dospieť aplikáciou a výkladom príslušných ustanovení Občianskeho súdneho poriadku. V tejto súvislosti ústavný súd poukazuje na svoju judikatúru, v ktorej už konštatoval, že postup súdneho orgánu, ktorý koná v súlade s procesnoprávnymi a hmotnoprávnymi predpismi konania v občianskoprávnej alebo trestnoprávnej veci, nemožno považovať za porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy alebo práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (I. ÚS 8/96, I. ÚS 6/97). Ústavný súd nezistil také skutočnosti, ktoré by naznačovali možnosť porušenia základného práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy namietaným uznesením najvyššieho súdu z 15. mája 2012. Skutočnosť, že sťažovateľ sa s právnym názorom najvyššieho súdu ako dovolacieho súdu nestotožňuje, nemôže sama osebe viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti tohto názoru a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť jeho právny názor svojím vlastným. O svojvôli pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natolko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam. Podľa názoru ústavného súdu predmetný právny výklad príslušných ustanovení Občianskeho súdneho poriadku najvyšším súdom ako dovolacím súdom takéto nedostatky nevykazuje.

Na tomto základe ústavný súd dospel k záveru, že v danom prípade neexistujú skutočnosti, ktoré by signalizovali možnosť vyslovenia porušenia základného práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy uznesením najvyššieho súdu z 15. mája 2012 po prípadnom prijatí sťažnosti na ďalšie konanie, a preto ju pri predbežnom prerokovaní odmietol v tejto časti z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti ako celku stratilo opodstatnenie zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľa uvedenými v sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 30. januára 2014